

winiarz

ZIEŁONOGÓRSKI

PISMO PLANTATORÓW WINOROŚLI I PRODUCENTÓW WINA · NR 21 · CZERWIEC 2007

Poświęcenie winnicy

10 czerwca w Laskach koło Przelaz została poświęcona nowozałożona winnica państwa Schabikowskich. Oprócz licznie zaproszonej rodziny w uroczystości wzięli także udział przedstawiciele Polskiego Instytutu Winorośli i Wina oraz Zielonogórskiego Stowarzyszenia Winiarskiego.

Złot winiarzy

Ziemia Lubuska, region gdzie prężnie odnawia się i rozwija polskie winiarstwo, dwukrotnie gościła w czerwcu winiarzy z całego kraju. Okazją ku temu były współorganizowane przez Zielonogórskie Stowarzyszenie Winiarskie dwie imprezy o zasięgu ogólnopolskim: II Konwent Polskich Winiarzy w dniach 8-10 czerwca oraz I Międzynarodowa Konferencja Winiarska, która odbyła się w dniach 15-17 czerwca w Pałacu Mierzęcicin. Konferencję winiarską w Mierzęciniu zorganizowali: Pałac Mierzęcicin, Zielonogórskie Stowarzyszenie Winiarskie oraz portale internetowe www.winnicepolskie.pl i www.kurdesz.com.

Badanie starych odmian

14 czerwca przebywał w Zielonej Górze znany ampelograf niemiecki, pracownik firmy Büro für Rebsortenkunde und Klonselktion, dr Andreas Jung. Naukowiec badał stare krzewy winorośli, zachowane na obszarze miasta i w okolicznych wioskach, określając na podstawie oględzin do jakich należą odmiany. Następnie odwiedził kolekcję tych historycznych klonów, stanowiącą część winnicy Mirosława Kuleby w Świdnicy. Zdaniem dr Junga istnieją możliwości ratowania starych odmian w ramach programów unijnych, do których można zgłosić akces.

Śluzak wina i miodu

27 czerwca, w zabytkowej chacie z Zajęczka stojącej w skansenie Muzeum Etnograficznego w Ochli spotkało się szesnastu przedstawicieli grupy inicjatyw klastrowej i pracowało nad deklaracją założycielską i statutem Stowarzyszenia „Lubuski szlak wina i miodu”. To kolejny krok do powstania klastra promującego produkty tradycyjne i walory turystyczne regionu.

Obserwacje tenologiczne

Po wyjątkowo w tym roku wcześniej zakończonym kwitnieniu winne krzewy zawiązały grona, których ilość zapowiada spory urodzaj. Obfite czerwcowe opady, po raz pierwszy od kilku lat tak liczne, spowodowały bujny wzrost krzewów. Ponieważ pogoda sprzyja inwazji mączniaka rzekomego, a pierwsze symptomy tej choroby już można zauważyć, należy pilnie dokonać oprysku winnic miedzianem bądź innymi środkami grzybobójczymi (np. dithane). Na kilku winnicach stwierdzono również plagę przędziorków, i to w takim nasileniu, że niektóre krzewy zostały dosłownie ogołoczone z liści.

Akwarela Adama Bagińskiego „Panorama Zielonej Góry”, 2007

Mirosław Kuleba

Terra incognita

Pierwszy raz zielonogórcy winiarze uzyskali potwierdzenie słuszności i celowości działań podjętych dla ratowania starych odmian i klonów

winorośli, zachowanych na terenie miasta i w okolicach. Taki wniosek można wysnuć z efektów wizyty w Zielonej Górze niemieckiego ampelografa, pana dr. Andreasa Junga. Doktor Jung realizuje w swojej ojczyźnie właśnie taki program, poszukując okazów Vitis vinifera mogących wzbogacić winoroślarski „bank genetyczny”. Do tego skarbcza genów sięgają dzisiaj naukowcy-selekcjonerzy, tworzący nowe, lepsze i odporniejsze odmiany winorośli. Jak stwierdził towarzysz podróży dr. Junga, winiarz i szkółkarz Andreas Antes, takie współczesne odmiany jak Regent, hybrydy trzeciej lub czwartej generacji mające w swoim genotypie materiał kilkudziesięciu starszych odmian, są efektem stu lat pracy kilku pokoleń genetyków i selekcjonerów.

Być może również takie stare, zapomniane dzisiaj rejony winiarskie jak okolice Zielonej Góry mogą wnieść do tego dziedzictwa własny, oryginalny wkład. Świadczyłoby o tym odkrycie na naszym terenie krzewów odmiany Tauberschwarz, nieomal utraconej w swej ojczyźnie, dolinie rzeki Tauber w Niemczech. Jeszcze ciekawsze perspektywy otwierają poszukiwania odmiany Kleinitzschke, wzmiankowanej przez Waltera Pomtowa, autora fundamentalnej pracy o tutejszym winiarstwie, opublikowanej w roku 1910. Dzisiaj ta odmiana, a nawet jej nazwa, zostały całkowicie zapomniane i nawet specjaliści z niemieckich instytutów badawczych nie potrafią jej zidentyfikować. Zapytany o Kleinitzschke dr Jung odparł, że prawdopodobnie odmiana wymarła, jak to się już nieraz zdarzało. Wycofana z masowej uprawy, zastąpiona nowymi, modniejszymi, a zapewne również lepszymi odmianami, była stopniowo karczowana, aż zaginął ostatni jej przedstawiciel.

Czy rzeczywiście tak się stało? Może jednak potafimy jeszcze odnaleźć zaginioną odmianę, pokazać ją winiarskiemu światu jako nasz miejscowy relikw? Odkrywcy pilnie poszukiwani!

Przemysław Karwowski

II Konwent Polskich Winiarzy

Do zobaczenia w Jaśle! Tak zegnali się uczestnicy II Konwentu Polskich Winiarzy w Zielonej Górze. Coroczne spotkania stają się już tradycją jednoczącą pasjonatów uprawy winorośli i wyrobu wina w kraju. Pasjonatów, bo to najważniejsze słowo opisujące tych, którzy muszą na codzień, jak w żadnej innej gałęzi rolnictwa, pokonywać tyle trudności. Od kaprysów pogody po restrykcyjne przepisy.

Reprezentowanych było 50 winnic, 21 z nich po raz pierwszy. Osiemnastu winiarzy zgłosiło do degustacji 47 win, dużo więcej niż rok temu. Nasze województwo było licznie reprezentowane, a wina m.in. z winnic „Kinga” czy „Pałac Mierzęcín” zostały pozytywnie ocenione. Tak oto prezentację winnic i win podsumował na swojej stronie internetowej (www.vinisfera.pl) Mariusz **Kapczyński**, współpracownik „Magazynu Wino”: „degustowaliśmy wiele naprawdę udanych win... Konwent był dobrą okazją, by porównać różne rodzaje win z takich odmian jak sibera, regent, rondo, aurora, bianca, czy seyval blanc. Dyskutowano jak polepszyć jakość słabszych win, udoskonalać sposoby prowadzenia winnic... Osobiście wyjechałem z konwentu pokrzepiony i pełen nadziei. Wiele z degustowanych win zachowywało świetny poziom wykonania, a winiarze imponowali profesjonalną wiedzą”.

Miłym akcentem było przekazanie dr. Andrzejowi **Toczewskiemu**, dyrektorowi Muzeum Ziemi Lubuskiej, przez wiceprezydenta Zielonej Góry pana Mariusza **Woźniaka** butelki pierwszego wina jakie wyprodukowała po wojnie Lubuska Wytwórnia Win. Ekspонат wzbogacił oczywiście zbiory Muzeum Wina.

II Konwent Polskich Winiarzy odbył się dzięki wydatnej pomocy miasta Zielona Góra i Urzędu Marszałkowskiego województwa lubuskiego.

Przebieg II Konwentu Polskich Winiarzy

8 czerwca, piątek:

Godz. 17.00: w Miejskim Centrum Edukacji Ekologicznej odbyło się dla uczestników II KPW seminarium szkoleniowe prowadzone przez Romana **Myśliwca** (Polski Instytut Winorośli i Wina), pt. „Rozwiązywanie problemów występujących przy uprawie winnicy i wytwarzaniu wina”.

9 czerwca, sobota:

Godz. 9.00 - 13.30: w Sali Kolumnowej Urzędu Marszałkowskiego odbyła się zamknięta robocza degustacja zgłoszonych win. W degustacji uczestniczyli wyłącznie właściciele winnic i producenci, którzy spełnili wymogi regulaminu i nadesłali wypełnioną „fiszkę winnicy” wraz z

tekstem i zdjęciami. W czasie zamkniętej degustacji winiarze, w kolejności alfabetycznej, omówili swoje wina, odpowiadali na pytania panelu degustacyjnego oraz pozostałych uczestników degustacji. Prezentowanym winom towarzyszył pokaz zdjęć omawianej winnicy.

Godz. 14.00: w tym samym miejscu nastąpiło oficjalne otwarcie II Konwentu Polskich Winiarzy. Uczestniczyli w nim wiceprezydent miasta Zielona Góra, prezes Zielonogórskiego Stowarzyszenia Winiarskiego oraz przedstawiciele PIWiW i redakcji „Magazynu Wino”. Po otwarciu odbyła się konferencja prasowa prowadzona przez organizatorów Konwentu. Podczas konferencji ogłoszono, że III Konwent Polskich Winiarzy odbędzie się w Jaśle w połowie 2008 roku.

Godz. 14.30: po konferencji prasowej odbyła się otwarta prezentacja winnic i win uczestników Konwentu. Wielu uczestników Konwentu prezentowało publiczności swoje wina na własnym stoisku.

Godz. 17.00: uczestnicy Konwentu zwiedzili zielonogórskie Muzeum Wina.

Godz. 18.00: uczestnicy Konwentu pojechali autobusem do odległego o kilkanaście kilometrów od Zielonej Góry Górzyc

kowa, gdzie zwiedzano winnicę „Stara Winna Góra” Marka **Krojciga**. Potem, już w Zielonej Górze, odbyło się nieformalne spotkanie winiarzy i sympatyków winiarstwa, w kawiarenkach na deptaku, przy jazzie i winie.

10 czerwca, niedziela:

Godz. 10.00: część uczestników Konwentu zwiedziła winnicę w Muzeum Etnograficznym w Ochli, a następnie „Winnicę Kinga” Kingi **Kowalewskiej-Koziarskiej** w Starej Wsi koło Nowej Soli.

Dar władz Zielonej Góry dla Muzeum Wina

Adam Bagiński „Panorama Zielonej Góry”, akwarela, 2007

Statystyka I i II Konwentu Polskich Winiarzy

(na podstawie materiałów I i II Konwentu Polskich Winiarzy opracowanych przez Polski Instytut Winorośli i Wina - Katarzynę **Niemyjską** i Wojciecha **Włodarczyka** z Warszawy)

Organizatorami II Konwentu Polskich Winiarzy byli: „Magazyn Wino” oraz Polski Instytut Winorośli i Wina, współorganizatorami: Zielonogórskie Stowarzyszenie Winiarskie i Urząd Miasta Zielona Góra.

W I Konwencie Polskich Winiarzy (Warszawa, 24 czerwca 2006) wzięło udział 48 właścicieli winnic z następujących województw: dolnośląskie - 7, górnośląskie - 1, lubelskie - 2, lubuskie - 3, małopolskie - 11, mazowieckie - 4, podkarpackie - 15, podlaskie - 1, pomorskie - 1, warmińsko-mazurskie - 1, wielkopolskie - 1, zachodniopomorskie - 1. W sumie powierzchnia posiadanych przez uczestników winnic wynosiła 21,25 ha, planowano w najbliższym czasie nasadzenia do 44,88 ha. Na I Konwencie degustowano 32 wina zgłoszone przez 13 właścicieli winnic (4 winiary z podkarpackiego, 2 z małopolskiego, 2 z mazowieckiego i po jednym z dolnośląskiego, lubelskiego, lubuskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego).

Polski Instytut Winorośli i Wina wysłał zaproszenia na II Konwent Polskich Winiarzy do 177 właścicieli winnic. Na zaproszenie odpowiedziało i zgłosiło się do udziału w II Konwencie 50 winiary. Posiadają oni winnice w następujących województwach:

dolnośląskie - 4, lubelskie - 4, lubuskie - 10, łódzkie - 1, małopolskie - 11, mazowieckie - 3, podkarpackie - 13, pomorskie - 1, śląskie - 2, świętokrzyskie - 1, warmińsko-mazurskie - 1, wielkopolskie - 1. Po raz pierwszy wzięło udział w Konwencie 21 właścicieli winnic.

Powierzchnia winnic będących własnością uczestników II Konwentu Polskich Winiarzy wynosi 41,42 ha. W najbliższych latach planują oni powiększenie swoich plantacji do powierzchni 96,16 ha. Najczęściej uprawiane przez uczestników II Konwentu odmiany to (zestawienie orientacyjne w tysiącach sadzonek): Rondo - 14,5; Cascade - 10,3; Regent - 10,1; Pinot noir - 11,4; Sibera - 3,7; Pinot gris - 3,2; Marechal Foch - 2,9; Riesling - 2,8; Seyval blanc - 2,7; Kernling - 2,5; Bianca - 2,4; Traminer - 2,4; Chardonnay - 2,1; Muskat - 2; Aurora - 1,9; Leon Millot - 1,5; Hiberna - 1,4; Dornfelder - 1; Jutrzenka - 0,8; Zweigeltrebe - 0,6.

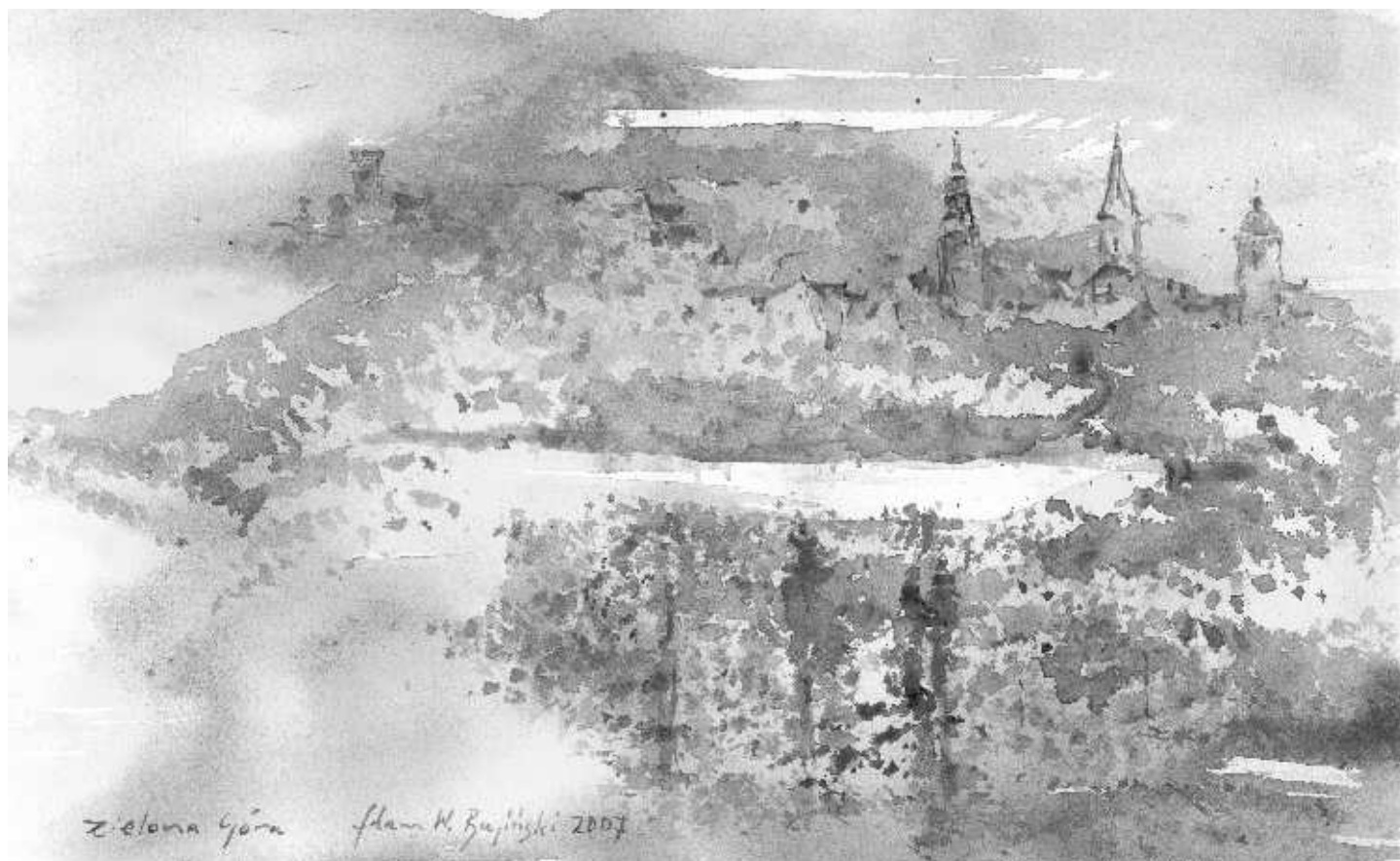
Uczestnicy Konwentu w skansenie w Ochli

Organizatorzy II Konwentu Polskich Winiarzy dopuścili do degustacji 47 win wyprodukowanych przez 18 właścicieli winnic (6 winiary z lubuskiego, 5 z podkarpackiego, 2 z małopolskiego i po jednym z dolnośląskiego, lubelskiego, mazowieckiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego). Z powodów regulaminowych nie dopuszczono do degustacji 3 win. Degustowano 20 win z podkarpackiego, 10 win z lubuskiego, 5 win z małopolskiego, 4 wina z mazowieckiego, 3 z warmińsko-mazurskiego, po 2 z dolnośląskiego i lubelskiego i 1 z pomorskiego. W sumie na II KPW zaprezentowano 27 win białych, 19 win czerwonych i 1 różowe.

W I i II Konwencie Polskich Winiarzy wzięło udział w sumie 69 winiary, czyli mniej więcej 25% ogółu polskich właścicieli winnic. Według danych Polskiego Instytutu Winorośli i Wina, w Polsce jest obecnie obsadzonych winoroślą ponad 250 ha winnic (ok. 300 winnic). Według PIWiW powierzchnia polskich winnic może osiągnąć w 2010 roku 1000 ha.

Uczestnicy II Konwentu Polskich Winiarzy

1. Bożena i Wiesław **Abramowicz**, „Winnica Rakowice”, woj. dolnośląskie, 57-200 Ząbkowice Śląskie, Rakowice 3;
2. Robert **Andrzejczak**, woj. wielkopolskie, Mszczyszyn, gm. Dolsk, powiat Śrem;
3. Jowita **Banek**, Łukasz **Chrostowski**, „Winnica Mierzęcin”, woj. lubuskie, 66-520 Dobięgniew, Mierzęcin 17;
4. Józef **Bodziak**, „Winnica Dolina Sanu”, woj. podkarpackie, 38-500 Sanok, ul. Kmicica 5;
5. Jacek **Bogusz**, „Winnica Bogusz”, woj. mazowieckie, Łomianki, ul. Przygodna 6;
6. Wiktor **Bruszewski**, „Winnica Kolonia Rusek”, woj. warmińsko-mazurskie, 12-130 Pasym, Kolonia Rusek;
7. Stanisław **Ciesielski**, woj. lubuskie, Dąbrowa, gm. Zabór;
8. Jolanta i Konrad **Czaplińscy**, „Winnica Jolanty i Konrada Czaplińskich”, woj. lubuskie, Zielona Góra Jędrzychów;
9. Robert **Czarnota**, „Winnica Nadzieja”, woj. podkarpackie, 36-021 Budziwój, ul. Nadziei 27;
10. Krzysztof **Fedorowicz**, „Winnica Miłosz”, woj. lubuskie, 66-003 Zabór, Łaz 57;
11. Roman **Gabryś**, „Winnica Mnich”, woj. śląskie, Mnich, ul. Świerkowa 19, gm. Strumień, pow. Cieszyn;
12. Leszek **Gawroński**, „Winnica Stary Wielisław”, woj. dolnośląskie, Stary Wielisław, gm. Kłodzko, pow. Kłodzko;
13. Tomasz **Golis**, dr Elżbieta **Rozpara**, „Winnica Victoria”, woj. łódzkie, Dąbrowice, pow. Skierniewice;
14. Marek **Górski**, „Winnica Krokoszówka Górská”, woj. małopolskie, Smardzowice 106, gm. Skała, pow. Kraków;
15. Małgorzata i Roman **Grad**, „Winnica Julia”, woj. lubuskie, 66-002 Stary Kisielin, ul. Pionierów Lubuskich 15;
16. Janusz **Grzesik**, „Winnica Królka”, woj. podkarpackie, Kielnarowa, gm. Tyczyn, pow. Rzeszów;
17. Robert **Gumuliński**, „Winnica Anastazja”, woj. małopolskie, Boleń 108, gm. Zielonki, pow. Kraków;
18. Małgorzata **Herman-Mruk**, „Winnica Węgrzyn”, woj. podkarpackie, Węgiełka 196, gm. Rożwienica, pow. Jarosław;
19. Grzegorz **Jach**, „Winnica Złotokłos”, woj. mazowieckie, gm. Prażmów, pow. Piaseczno;

Zielona Góra Adam N. Bagiński 2007

Adam Bagiński „Zielona Góra”, akwarela, 2007

20. Maciej **Kaplita**, „Winnica Comte”, woj. małopolskie, 32-310 Klucze, ul. Hardego 19, pow. Olkusz;
21. Wiesław **Karbarz**, Wacław **Matlok**, „Winnica Kamieniec”, woj. podkarpackie, wieś Futoma, gm. Błazowa, pow. Rzeszów;
22. Feliks **Karnicki**, „Winnica Anna De Croy”, woj. pomorskie, 76-200 Głobino, Głobino 34;
23. Adam **Kiszka**, „Winnica Nad Dworskim Potokiem”, woj. małopolskie, 32-765 Rzezawa, Łazy, pow. Bochnia;
24. Kinga **Kowalewska-Koziarska**, „Winnica Kinga”, woj. lubuskie, Stara Wieś, gm. Nowa Sól;
25. Agnieszka i Adam **Krzanowscy**, „Winnica Zielona”, woj. małopolskie, Bolechowice, gm. Zabierów, pow. Krzeszowice;
26. Mirosław **Kuleba**, „Winnica Świętej Jadwigi” w Świdnicy koło Zielonej Góry, woj. lubuskie, pow. Zielona Góra;
27. Agnieszka i Marek **Kwaśniak**, „Winnica Mały Młynek”, woj. lubelskie, Bronowice, gm. Bronowice, pow. Puławy;
28. Jolanta i Andrzej **Ligezka**, „Winnica Mieszko”, woj. podkarpackie, 39-200 Dębica, ul. Wielopolska 230b;
29. Marcin **Lorek**, „Winnica Smałyń”, woj. małopolskie, 34-623 Szczyrzyc, Pogorzany 221, gm. Jodłownik, pow. Limanowa;
30. Wacław **Matlok**, „Winnica Pod Dębem”, woj. podkarpackie, 39-200 Dębica, ul. Wielopolska 228;
31. Marzanna i Maciej **Mickiewicz**, „Winnica Solaris”, woj. lubelskie, Opole Lubelskie, ul. Zagrody 86;
32. Pałac Mierzęcín, „Winnica Pałac Mierzęcín”, woj. lubuskie, Pałac Mierzęcín, Mierzęcín 1, gm. Dobięgniew, pow. Strzelecko-Drezdenecki;
33. Elżbieta **Mikłaszewska**, Zbigniew **Zagórski**, „Winniczka Michasia”, woj. dolnośląskie, Nasławice, ul. Lipowa 1;
34. Roman **Myśliwiec**, „Winnica Golez”, woj. podkarpackie, 38-200 Jasło, ul. Krakowska 100a;
35. Robert **Nowak**, „Winnica I”, „Winnica Jurajska”, woj. małopolskie, Książnice Wielkie 42 gm. Koszyce, pow. Proszowice; „Winnica Jurajska” woj. małopolskie, Sułkowiec, gm. Iwanowice, pow. Kraków;
36. Lidia i Marek **Nowińscy**, „Winnica Dwie Granice”, woj. podkarpackie, Przysieki, gm. Skotyszyn, pow. Jasło;
37. Karolina i Mariusz **Pacholak**, „Winnica Karoliny i Mariusza Pacholak w Mozowie”, woj. lubuskie, Mozów, gm. Sulechów, pow. Zielona Góra;
38. Barbara i Marcin **Plochoccy**, „Winnica Plochockich”, woj. podkarpackie, Glinik Polski, gm. Tarnowiec, pow. Jasło; woj. świętokrzyskie, Daromin, gm. Wilczyce, pow. Sandomierz;
39. Halina i Kazimierz **Pływaczowie**, „Winnica na Kamieńcu”, woj. małopolskie, Babica, gm. Witanowice, pow. Wadowice;
40. Ryszard **Rejowski**, „Winnica Domowa Kalisja”, woj. lubelskie, 24-340 Józefów, Stare Kaliszany 30a;
41. Marek **Senator**, woj. lubuskie, Niedoradz, gm. Otyń, pow. Nowa Sól;
42. Lech **Sikora**, „Winnica Laguna”, woj. śląskie, 44-268 Jastrzębie Zdrój, Świerklańska 108;
43. Jerzy **Stecki**, „Winnica Węgierka”, woj. podkarpackie, 37-560 Węgierka, gm. Roźwienica;
44. Jacek **Szmajło**, „Winnica Cieplice Zdrój”, woj. dolnośląskie, Pławna Dolna, gm. Lubomierz, pow. lwówecki;
45. Elwira i Wiktor **Szpak**, „Winnica Jasiel”, woj. podkarpackie, 38-200 Jasło, Jareniówka 163;
46. Magdalena i Paweł **Szynał**, „Winnica Zacisze”, woj. podkarpackie, 38-207 Przysieki, Trzcínica 313;
47. Aleksandra i Paweł **Wieczorek**, „Winnica Wieczorków”, woj. mazowieckie, Borek 56, gm. Gniewosów, pow. Koźienice;
48. Grzegorz **Włodarczyk**, „Winnica Świętej Urszuli”, woj. małopolskie, 32-218 Słaboszów, Kalina Wielka 30;
49. Wojciech **Włodarczyk**, „Winnica Pańska Góra”, woj. lubelskie, 24-213 Wilków, Podgórz 49;
50. Marian **Zieliński**, „Winnica Kochanówka”, woj. małopolskie, 32-444 Głogoczów 656, gm. Myślenice, pow. Myślenice.

Wina dopuszczone do degustacji na II Konwencji Polskich Winiarzy

1. Jacek **Bogusz**, „Winnica Bogusz”
 - wino rocznik 2006 (Rondo 75% + Cascade 25%), alk. 13%
 - Cascade 2006, 13%
 - wino r. 2006 (Agat Doński 80% + Alwood 10% + inne 10%), 13%
 - wino r. 2006 (Swenson Red, Agat Doński, Alwood i inne), 16%.
2. Wiktor **Bruszewski**, „Winnica Kolonia Rusek”
 - Sibera 2005, 12%
 - wino r. 2006 (Jutrzenka 70% + Sibera 20% + Kristaly 10%), 12,5%
 - Regent 2006, 13%.
3. Jolanta i Konrad **Czaplińscy**, „Winnica Jolanty i Konrada Czaplińskich”, (wspólnie z Karoliną i Mariuszem **Pacholak**)
 - Aurora 2006, 11-14%
4. Krzysztof **Fedorowicz**, „Winnica Miłoz”
 - Veltliner 2006, 10,5%.
5. Leszek **Gawroński**, „Winnica Stary Wielisław”
 - wino r. 2006 (Aurora 80% + Perła Zali 20%), 11,9%
 - wino r. 2006 (Dornfelder 60% + Portugalskie niebieskie 10% + Rubinet 10% + Cabernet Sauvignon 10%), 11,9%
6. Małgorzata i Roman **Grad**, „Winnica Julia”,
 - wino r. 2006 (czerwone z lokalnych nieznanych szczepów)
7. Feliks **Karnicki**, „Winnica Anna De Croy”
 - wino r. 2006 (Rondo 26% + inne), 13%
8. Roman **Kiszka**, „Winnica Nad dworskim Potokiem”
 - Seyval Blanc 2006, 10%
 - Sibera 2006, 10%
9. Kinga **Kowalewska-Koziarska**, „Winnica Kinga”,
 - Aurora 2006, 10%
 - Muskat 2006, 11%
 - Seyval Blanc 2006, 11%
 - wino r. 2006 (Luminicza 50% + Riton 50%), 10%
10. Agnieszka i Adam **Krzanowscy**, „Winnica Zielona”
 - Seyval Blanc 2006
 - Muskat Odeski 2006
 - Leon Millot 2006

11. Mirosław **Kuleba**, „Winnica Świętej Jadwigi” w Świdnicy koło Zielonej Góry
 - Aurora 2006
12. Waław **Matłok**, „Winnica Pod Dębem”,
 - Sibera 2005, 12,5%
 - Rondo 2005, 13%
13. Pałac Mierzęcin, „Winnica Pałac Mierzęcin”,
 - Rondo 2006, 12,5%
 - Regent 2006, 12,5%
14. Roman **Myśliwiec**, „Winnica Golez”,
 - Bianca 2005, 11,5%
 - couvée 2005 białe (Aurora 25% + Jutrzenka 25% + Merzling 25% + Serena 25%), 10%
 - couvée 2005 różowe (Cascade 25% + Leon Millot 25% + Regent 25% + Rondo 25%), 10%
 - couvée 2004 czerwone (Marechal Foch 50% + Regent 25% + Rondo 25%), 11%
 - Elmer 2005 białe likierowe (Swenson Red 100%), 10% (dodano 60% destylatu winnego)
 - Jutrzenka 2005 białe likierowe, 10,5% (dodano 60% destylatu winnego)
 - Leon Millot 2006 czerwone likierowe, 11% (dodano 60% destylatu winnego)
15. Barbara i Marcin **Płochoccy**, „Winnica Płochockich”,
 - Sibera 2005, 12%
 - Rondo 2005, 12,3%
 - Bianca 2006, 11,2%
 - Seyval Blanc 2006, 12%
 - Rondo 2006, 11,7%
16. Elwira i Wiktor **Szpak**, „Winnica Jasiel”,
 - Muskat Odeski 2006, 11,5%
 - wino r. 2005 (Seyval blanc + Jutrzenka + Bianca), 11,3%
 - Bianca 2006, 11,5%
17. Magdalena i Paweł **Szynał**, „Winnica Zacisze”,
 - wino r. 2006 (Bianca 50% + Sibera 40% + Seyval blanc 10%), 10,5%
 - Rondo 2005, 10%
 - wino r. 2006 (Leon Millot 60% + Regent 40%)
18. Wojciech **Włodarczyk**, „Winnica Pańska Góra”,
 - Sibera 2006, 11,2%
 - Hiberna 2006, 15,5%

Adam Bagiński „Winne wzgórze”, akwarela, 2007

I Międzynarodowa Konferencja Winiarska w Mierzęcinie

15-17 czerwca 2007 r.

Takiej konferencji jeszcze nie było! Polskim winiarzom została przekazana potężna dawka wiedzy winiarskiej „z pierwszej ręki”. Przedstawiciele niemieckich i polskich instytutów badawczych, firm produkujących materiały do uprawy winorośli i produkcji wina, enolodzy i pasjonaci uprawy winorośli z różnych regionów kraju, przez dwa dni służyli swoim doświadczeniem w Mierzęcinie.

Sobotę, pierwszy dzień konferencji, można śmiało nazwać „dniem niemieckim”. Otworzył go referat prof. dr Ernsta H. **Rühla** z Institut für Weinbau und Rebenzüchtung w Geisenheim: „**Geisenheim jako stacja badawcza (wyprowadzanie nowych odmian, podkładki)**”. Profesor Rühl przypomniał historię instytutu i przedstawił spektrum badań, które w związku z trudnością przewidzenia co nas czeka w przyszłości oraz potrzebą długoletnich doświadczeń, jest bardzo szerokie. Rezultaty obecnie prowadzonych prac wykorzystają dopiero następcy obecnego pokolenia naukowców!

Bardzo ciekawą prezentację przedstawił winiarz z Heppenheim, dyplomowany inżynier winiarstwa (Dipl. Weinbauingenieur) Reinhard **Antes**, właściciel firmy Antes Weinbau & Rebenveredlung GbR. Jego wystąpienie miało inspirujący tytuł: „**Zanim powstanie winnica (cel produkcji, gleba, odmiany i klony)**”. Inż. Antes wyczerpująco zapoznał nas z problemami jakie stoją przed tymi, którzy pragną „od zera” zakładać winnicę, a szczegółowa prezentacja dobitnie uświadomiła skalę dylematów.

Tych co już mają winnicę zainteresował referat pani Helgi **Reuther** z firmy Reber GmbH w Frankenthal, pt. „**Nawadnianie winnic. Aspekty techniczne i agrarne**”. Zostały w nim wyjaśnione niuanse kropelkowego podlewania, a cała idea nawadniania, w dobie niedoboru wody, sprowadza się do chińskiego przysłowia które można przetłumaczyć: „Wykop studnię, zanim będziesz spragniony”.

Dr Andreas **Jung**, reprezentujący firmę Büro für Rebsortenkunde und Klonselktion, w referacie „**Ampelografia jako nauka i pasja**” zapoznał nas z tą ciekawą dziedziną nauki łączącą botanikę z historią. Dzieje winorośli sięgają przecież do starożytności, a stare winnice Europy, również Niemiec, to pomniki jej wędrówki po kontynencie. W dobie powstawania wielu nowych odmian warto przypomnieć te stare i sprawdzone. Właśnie o tym traktowała część prezentacji młodego ampelografa zatytułowana „**Krótki raport z kolekcji**

klonów zielonogórskich”. Z inicjatywy Krzysztofa **Górki**, winiarza i biznesmena w branży winiarskiej, przy pomocy członków zielonogórskiego stowarzyszenia, pan doktor Jung dwa dni wcześniej zwiedzał w Zielonej Górze i okolicach miejsca, gdzie do tej pory rosną stare okazy *Vitis vinifera*. Został mile zaskoczony odkryciem w kilku miejscach odmiany Tauberschwarz, która obecnie święci w Niemczech swój powrót na winnice.

Po naukowych dywagacjach przyszła pora na praktykę. Tom **Woytek** ze znanej firmy Erbslöh Geisenheim AG omówił „**Nowoczesne produkty stosowane w winifikacji. (Kultury drożdży, środki klarujące i korygujące, chipsy dębowe)**”. A wyczerpujący dzień referatów zamknął, występujący po raz drugi, inż. Reinhard **Antes** z prezentacją zatytułowaną: „**Produkcja sadzonek w szkółce. Okres młodzieńczy roślin. System prawny, testowanie na wirusy**”. Od A-Z poznaliśmy jak powstaje i rośnie sadzonka, jak jest zabezpieczana i przechowywana. Inż. Antes przedstawiając po kolei działy swojej firmy podkreślił wkład, jaki na całość jej produkcji ma załoga składająca się w dużej mierze z Polaków.

Dopełnieniem doznań intelektualnych były wrażenia smakowe. Wieczorna degustacja win z Polski i z Niemiec odbyła się w altanie grillowej położonej na terenie odrestaurowanego i zadbanego parku, przylegającego do mierzęcińskiego pałacu. Nie musieliśmy się wstydić rieslingów Marka **Krojciga** czy Lecha **Jaworka**, a Regent 2006 ze „Starej Winnej Góry” Krojcigów dotrzymywał kroku rówieśnikowi spod Berlina. Było też słynne już Rondo 2005 Jerzego Siemaszki z Suwałk. Z niemieckich win, z winnic najbliższej nam położonych, warto było spróbować Saphiry 2006, Regenta 2005 barrique, czy ciekawej propozycji na powiększenie oferty, Regenta Rose 2006 dr. Manfreda **Lindicke** z winnicy Wachtelberg w Werder/Havel pod Poczdamem. Ciekawym doświadczeniem była też degustacja próbek czerwonych win firmy Erbslöh, które miały w różny sposób dodane taniny dębowe.

Kolejny dzień zaczęliśmy od zwiedzania pałacowej winnicy. Mogliśmy podziwiać jej ogrom (ok. 6,5 ha), piękne położenie oraz młode nasadzenia. Stara część winnicy otrzymywała właśnie nowe rusztowania, co obejrzelśmy z ciekawością. Dla winnicy Wachtelberg, położonej na podobnej szerokości geograficznej, powstaje nowy konkurent, duma winiarzy z północnej części województwa lubuskiego.

Uczestnicy konferencji w czasie nocnej degustacji win

Agnieszka Rousseau

proces technologiczny: 1. „**Fermentowalność moszczu i problemy z fermentacją**”; 2. „**Korekty moszczu i wina**”; 3. „**Najczęściej popełniane błędy technologiczne**”. Należy żałować, że napięty program konferencji nie pozwolił na dłuższą dyskusję i wypytanie Agnieszki.

Referat dr hab. Jerzego **Liska** z Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach pt.: „**Klimatyczne i ekonomiczne uwarunkowania uprawy winorośli w Polsce**” poprzedziła promocja jego nowej publikacji, będącej ważnym uzupełnieniem biblioteki polskiego winiarza: „Wino-rosł w uprawie przydomowej i towarowej”. Dr Lisek wyczerpująco przedstawił klimatyczne, ekonomiczne i prawne „za i przeciw” dla winiarstwa w Polsce. Tematykę uprawy, ale w tzw. cool climate, poruszył dr Jerzy **Siemaszko** z najbardziej na północ położonej polskiej winnicy „Villa Nova” koło Suwałk. Jego wskazówki i uwagi przekazane w referacie „**Specyfika uprawy w najchłodniejszych regionach Polski**” na pewno przydadzą się kolegom z rejonów, gdzie zimy i przymrozki dają się we znaki.

Dr hab. Jerzy Lisek

Jest mi niezmiernie miło napisać parę słów o prezentacji dr Karola **Gajewskiego**, zasłużonego członka naszego Zielonogórskiego Stowarzyszenia Winiarskiego i autora kilku publikacji, który ze swadą jakiejś mógłby pozazdrościć mu niejeden młody człowiek wspominał o powojennych, zielonogórskich winnicach i winobraniach. Niech za podsumowanie jego referatu posłuży zdanie, jakie pojawiło się dzień później w Internecie: „Bardzo ciekawe były również prelekcje kolegów z Zielonej Góry, uświadamiające jak duże były tradycje winiarskie w naszym kraju”.

Dr Karol Gajewski

Zielonej Góry dotyczył także raport autora ampelografii miasta, Mirosława **Kuleby**, zatytułowany: „**Kolekcja klonów odmian zielonogórskich**”. Zbiór zachowanych okazów i ich klonów na winnicy Świdnicy pod Zieloną Górą to efekt wielu lat pracy i poszukiwań Mirosława. Jego badania mogą być podwaliną pod zielonogórską kolekcję ampelograficzną starych odmian.

W pracach nad nią, w miarę wolnego czasu, obiecał pomóc Andreas Jung, a zapewnienia władz miejskich Zielonej Góry o przekazaniu terenu pod winnicę naszemu stowarzyszeniu czynią te plany realnymi.

Listę prelegentów zamknął Łukasz **Chrostowski**, przedstawiciel Pałacu Mierzęcina, który prezentacją winnicy uzupełnił uzyskane w terenie informacje. Preferowana lista odmian to Pinot noir, Pinot gris, Kernling, Riesling, Traminer, Chardonnay, Rondo i Regent. A plany na przyszłość to budowa w centralnej części winnicy, na przecięciu głównych dróg, tradycyjnego dla regionu domku winiarskiego. Pan Łukasz, jako gospodarz, podsumował program i pożegnał uczestników konferencji. Wszyscy wyjeżdżali zadowoleni, na co oprócz bogatej oferty tematycznej miała wpływ gościnność Pałacu Mierzęcina. Zaś na forach internetowych pojawiły się już postulaty kontynuowania pomysłu!

„Rzeczpospolita” o bibliografii

W dzienniku „Rzeczpospolita” z dnia 1 czerwca 2007 r. ukazała się recenzja **Krzysztofa Kowalskiego** poświęcona wydanej przez Archiwum Państwowe w Zielonej Górze „**Bibliografii zielonogórskiego winiarstwa**”, której autorami są **Aneta Borkowska**, **Zofia Maziarz** i **Mirosław Kuleba**. Oto fragmenty tej niezwykle pochlebnej opinii, potwierdzającej celowość podjętej przez autorów i wydawcę pracy, a także decyzji pani **Bożeny Ronowicz**, byłej prezydent Zielonej Góry, o przeznaczeniu na to wydawnictwo środków z miejskiej kasy.

„Czy dziś możliwe jest jeszcze tworzenie historycznych, fundamentalnych dzieł? Tak. Jest nim ten właśnie tom. Niech nikogo nie zmyli tytuł, zawartość imponującej książki (format A4!) jest nadspodziewanie bogata, bowiem winiarstwo obejmuje tak wiele zagadnień, że warto je tu wymienić z pożytkiem dla potencjalnych czytelników: uprawa winorośli i związane z nią zagadnienia klimatyczne oraz glebowe, produkcja wina i jego pochodnych (winiak i ocet też!), przemysł maszynowy, architektura domy winiarskie, piwnice, obiekty przemysłowe, pomniki, rzemiosło bednarstwo i szklarstwo, literatura i sztuka, wreszcie akty normatywne.

Źródło zaczyna się w średniowieczu, kto sięgnie po ten wolumin, prędko się przekona, że dzieje winiarstwa zielonogórskiego to nie tylko dzieje regionu, ale też po prostu kawał historii Polski. Na przykład w roku 1204 powstał Kodeks Henryka Brodatego - pierwszy dokument potwierdzający uprawę winorośli w dobrach klasztornych na Śląsku. Wynika z niego, że winiarze „*cultores vinee*” - byli lepiej traktowani niż pozostała ludność zależna.

Bibliografia wymienia dokumenty i streszcza, omawia ich zawartość. Bez takich prac profesjonalni historycy po omacku szperają w archiwach. Ale także „oświeconym amatorom” bibliografia pomaga w poszukiwaniach tożsamości swojego regionu - a to jest ogromnie ważne w obecnej dobie, ponieważ obrona regionalizmu jest reakcją na zagrożenie unifikacją kulturową w skali globalnej i europejskiej.

Pod względem geograficznym bibliografia obejmuje północny skrawek Dolnego Śląska, wschodni skrawek Brandenburgii i niewielką część Wielkopolski, z Zieloną Górą zwaną przed 1945 rokiem Grünberg. Znalazło się też miejsce dla Krosna Odrzańskiego, Sulechowa i regionu babimojskiego z winnicami w okolicach Chwalimia i Kargowej. Przed II wojną był to Wschodniemiecki Region Winiarski”.

Rekonesans ampelografa

14 czerwca gościł w naszym mieście znany ampelograf niemiecki, pracownik Büro für Rebsortenkunde und Klonselktion, dr **Andreas Jung** z Lustadt. Jadąc na I Międzynarodową Konferencję Winiarską do Mierzęcina, dzięki staraniom **Krzysztofa Górki**, pasjonata tradycji winiarskich i biznesmena w branży winiarskiej, współzałożyciela portalu www.winnicepolskie.pl, znalazł czas na ampelograficzną wycieczkę po Zielonej Górze i okolicy. Panu Jungowi towarzyszył i służył radą doświadczony winiarz i właściciel szkółki winorośli w Hepenheim, dyplomowany inżynier winiarstwa **Reinhard Antes**, a listę interesujących miejsc przygotował **Mirosław Kuleba**. Na jej podstawie pan Jung obejrzał wiele starych krzewów winorośli rosnących wciąż jeszcze przy domach oraz na terenach po starych winnicach. Mała część tych krzewów nie została w tej wczesnej fazie wegetacji rozpoznana z całą pewnością, dlatego ich liście oraz wierzchołki pędów pobrano do analizy genetycznej. W kilku miejscach stwierdzono, że krzewy były już zawirusowane. Statystyka zidentyfikowanych odmian jest następująca:

- Gutedel 11 szt.
- Elbling 4 szt.
- Tauberschwarz 3 szt.
- c.f. Mornen 2 szt.
- Blauer Portugieser 1 szt.
- Silvaner 4 szt.
- Spätburgunder 3 szt.
- Traminer 2 szt.
- Müller Thurgau 1 szt.

Najbogatsze w stare okazy krzewów były okolice dawnych rewirów winiarskich przy ulicach Urszuli i Źródlanej oraz wzniesienia koło wsi Łaz pod Zieloną Górą. W starej części winnicy w Górzycowie zidentyfikowano Blauer Portugieser. Wielce interesującym faktem było znalezienie kilku krzewów odmiany Tauberschwarz (wg Wikipedii mającej synonimy Blau Frankentraube, Blauer Hängling, Blaue Hartwegstraube, Grobrot, Häusler, Süßrot, Karmazyn, Viesanka), przeżywającej obecnie swój renesans. Według Junga odmiany uprawianej tylko w chłodnej dolinie Tauber we Frankonii. Dojrzewa wcześniej niż Spätburgunder i co ma dla nas ogromne znaczenie jest bardzo mrozoodporna!

W związku z tą bardzo ważną dla zielonogórskiego winiarstwa wizytą, Mirosław Kuleba przygotował kilka pytań do Andreasa Junga, na które uzyskaliśmy odpowiedzi podczas konferencji w Mierzęcinie, w przerwach między referatami.

Mirosław Kuleba: Jakie znaczenie dla genetyki winiarskiej ma prawdopodobne odkrycie relikwów odmiany Tauberschwarz na obszarze Zielonej Góry?

Andreas Jung: Odkrycie tutaj tej odmiany to potwierdzenie starych informacji o jej uprawie w Polsce jeszcze 200 lat temu. Pan Corthum z Zerbst, Sachsen-Anhalt, oferował tą odmianę winorośli w roku 1804 w swoim katalogu dla ogrodników jako Corthumstraube. Zgromadził ją w Gorzowie (Landsberg), w Polsce. Jeszcze niedawno odmiana była znana tylko w dolinie Tauber. Lecz od późnego średniowiecza była rozpowszechniona także w Saksonii i Brandenburgii pod nazwą Süßroth i Rotblaue Frankentraube. W historycznym arcyksięstwie Styrii (Steiermark i

Słowenia) w 1841 roku została opisana jako Vranagg. Na Węgrzech w okolicy Eger zdaje się być uprawiana do dzisiaj wraz z odmianami Lemberger i Kadarka. Tam myłono ją z podobnym gatunkiem Malbec Noir z Węgier.

Dlaczego jest to odmiana godna polecenia dla miejscowych winiarzy?

Jest to odmiana typowa dla klimatu kontynentalnego, a więc predysponowana do mroźnej zimy i suchego lata. Wcześniej dojrzewa, i jak można było zobaczyć, od 20 lat wytrzymuje na bardzo suchej glebie. Przy winoroślach szczepionych, o odporności na suszę decyduje obecnie jednak wybór podkładki. Ta odmiana daje smaczne, zharmonizowane wina czerwone. Wraz z Pinot można ją całkiem dobrze przerobić na cuvée. Niestety, łatwo ulega szarej pleśni (Botrytis) i podczas deszczowej jesieni szybko zaczyna gnić. Z tego powodu była zawsze ograniczona do stref kontynentalnych o mroźnych zimach i suchych jesieniach.

Czy zdołał Pan zidentyfikować odmiany, których miejscowe synonimy podaje w swojej dysertacji doktorskiej z 1910 roku „Der ostdeutsche Weinbau” Walter Pomtow: Kleinitschke i Kurzrot, oraz znajdujące się w pracy Antona Thiele o winiarstwie Brandenburgii z 1798 roku: Franken-Wein i Kurz-Roth w winnicach Sulechowa, Kurz-Blau w okolicach Lubska i Blanker Traminer, Groß-Fränkisch, Grün-Fränkisch, Klein-Fränkisch, Vogel-Fränkisch, Ziegelrother i Lampertscher z winnic Krosna Odrzańskiego?

Tak, znam wiele z tych odmian, które zresztą występują pod różnymi innymi nazwami. Część z nich zidentyfikowałem na starych niemieckich winnicach. Roter Frankenwein to jest Süßroth. Kurzroth i Kurzblau to niemieckie nazwy z późnego średniowiecza. Kurzroth jest opisywany jako Roter Zierfahnder z Dolnej Austrii i Jugosławii, i najprawdopodobniej identyczny z Peloursin Gris. Kurzblau powinien odpowiadać Peloursin Noir, który w Szwajcarii nazywany jest także Blaue Thunerrebe. Te odmiany opisywane są jako niezwykle odporne na mróz i mogące przetrzymać najsrozsze zimy. Blanker Traminer to jest Weißer Traminer, Großfränkisch to Rauschling, w południowym Tyrolu zwany także Deutsche Traube lub Weisser Lagrein. Obie odmiany są również średniowiecznymi odmianami winorośli, które uprawiane były tradycyjnie w wysoko położonych dolinach alpejskich, charakteryzujących się mroźnymi zimami. Przymuszczałem zostały tam sprowadzone przez niemieckojęzycznych Walserów, od których pochodzą nazwy Dolina

Walseryjska w Tyrolu i Wallis w Szwajcarii. Ziegelrot to powinna być Roter Zierfahnder z Moraw i Węgier. Grünfränkisch może oznaczać zarówno Silvaner jak i Sauvignon Blanc. Lampertscher to Weißer Lambertraube, która pochodzi z Rumunii. Niedawno znalazłem ją w Szwajcarii wschodniej jako krzew przydomowy. Vogelfränkische to powinna być historyczna Vogeltraube ze Styrii, która jednak zaginęła. Wszystko to są odmiany mrozoodporne, które przetrzymują także ostre zimy, a były rozpowszechnione od Moraw i Węgier przez Niemcy, Czechy i Polskę aż do Szwajcarii alpejskiej oraz w Alpach francuskich i w Jurze. Kraj pochodzenia tych mrozoodpornych odmian może leżeć w Karpatach słowackich i węgierskich, skąd rozprzestrzeniły się we wczesnym średniowieczu do Frankonii i dalej na zachód.

GRÜNBERGER winzer

N R 2 1 • J U N I 2 0 0 7

Bericht über den Besuch des Herrn A. Jung in Zielona Góra

Am 14. Juni d.J. gastierte in unserer Stadt ein bekannter deutscher Ampelograph, Herr **Andreas Jung** vom Büro für Rebsortenkunde und Klonselktion, Lustadt. Ziel seines Besuches war eigentlich die Teilnahme an der I. Internationalen Weinbaukonferenz in Mierzęcín, jedoch dank der Bemühungen von Herrn **Krzysztof Górka**, einem großen Fan der Weintradition und Mitbegründer des Portals www.winnicypolskie.pl, fand er Zeit für eine ampelographische Exkursion durch Zielona Góra und dessen Umgebung. Er wurde von Dipl. Weinbauingenieur **Reinhard Antes** begleitet, einem erfahrenen Winzer und Rebschulbesitzer aus Heppenheim. Eine Liste von interessanten Standorten hatte **Mirosław Kuleba** vorbereitet. Diese war Grundlage für die Besichtigung vieler alter Weinstöcke, die an den Häusern und in ehemaligen Weinbergen immer noch wachsen. Ein kleiner Teil dieser Weinstöcke konnte zu diesem frühen Zeitpunkt nicht sicher erkannt werden, deshalb wurden junge Blätter und Triebspitzen zur genetischen Analyse mitgenommen. An manchen Standorten waren die Reben bereits mit Viren infiziert. Die Statistik der bereits identifizierten Rebsorten sieht wie folgt aus:

- Gutedel 11 Stück
- Sylvaner 4 St.
- Elbling 4 St.
- Spätburgunder 3 St.
- Tauberschwarz 3 St.
- Traminer 2 St.
- c.f. Mornen 2 St.
- Müller Thurgau 1 St.
- Blauer Portugieser 1 St.

Am häufigsten wurden alte Weinstöcke noch in der Gegend der ehemaligen Weinbaugebiete an den Straßen Urszuli und Zrodłana wie auf den Anhöhen in der Nähe des Dorfes Łaz bei Zielona Góra gefunden. Im alten Teil des Weinberges in Górzycowo wurde Blauer Portugieser identifiziert. Eine höchst interessante Tatsache war das Auffinden einiger Stöcke der Sorte Tauberschwarz (Synonyme: Süßbroth, Blaue Frankentraube, Blauer Hängling, Blaue Hartwegstraube, Häusler, Karmazyn, Viesanka), die zur Zeit ihre Renaissance erlebt. Nach Andreas Jung war diese Sorte im winterkalten Taubertal und in Franken sehr verbreitet. Sie reift noch vor dem Spätburgunder und - was für uns von großer Bedeutung ist sie ist sehr frosthart!

Im Hinblick auf diesen für den Grünberger Weinbau wichtigen Besuch hat Mirosław Kuleba ein paar Fragen an Andreas Jung vorbereitet, auf die wir in Pausen zwischen Referaten während der Konferenz in Mierzęcín Antworten bekommen haben.

Mirosław Kuleba: Welche Bedeutung für die Weinbauforschung hat die wahrscheinliche Entdeckung der Reliktsorte Tauberschwarz auf dem Gebiet von Zielona Góra?

Andreas Jung: Die Entdeckung dieser Rebsorte bestätigt die alten Berichte, dass die Rebsorte hier in Polen noch vor 200 Jahren angebaut wurde. Herr Corthum aus Zerbst, Sachsen-Anhalt hatte sie 1804 als Corthumstraube in seinem Katalog für Gärtner angeboten. Er hatte sie in Landsberg, Polen gesammelt. Die Sorte war bis vor kurzen nur aus dem Taubertal bekannt. Sie ist aber seit dem späten Mittelalter unter den Namen Süßbroth und rotblaue Frankentraube auch in Sachsen und Brandenburg verbreitet gewesen. Im historischen Erzherzogtum Steiermark (Steiermark und Slowenien) wurde sie 1841 als Vranagg beschrieben. In Ungarn bei Eger scheint sie bis heute mit Lemberger und Kadarka angebaut zu werden. Dort

hat man sie mit der ähnlichen Sorte Malbec noir aus Ungarn verwechselt.

Ist diese Rebsorte für die hiesigen Winzer empfehlenswert?

Es ist eine für kontinentales Klima typische Sorte, deshalb geeignet für frostige Winter und trockene Sommer. Sie reift früh und wie man sehen konnte, sie hat seit 20 Jahren auf sehr trockenen Sandböden überlebt. Sie muss also gut mit geringer Bodenfeuchtigkeit klarkommen. Bei Pfropfbreben entscheidet heutzutage jedoch die Wahl der Unterlage über die Trockenresistenz. Die Sorte gibt gut trinkbare, harmonische Rotweine. Man kann sie gut mit Pinot zum Cuvé verarbeiten. Ein Nachteil ist ihre Anfälligkeit für Botrytis. In feuchten Herbstern beginnen die reifen Trauben schnell zu faulen. Deshalb war sie immer auf die winterkalten kontinentalen Zonen mit trockenem Herbstwetter beschränkt.

Waren Sie im stande, Rebsorten zu identifizieren, deren örtliche Synonyme Walter Pomtow in seiner Dissertation von 1910 „Der ostdeutsche Weinbau“ gibt: Kleinitschke und Kurzrot, sowie die sich in der Abhandlung von Anton Thiele über Weingewerbe in Brandenburg von 1798 befindenden Synonymen: der Frankenwein und Kurz-Roth in Weinbergen von Sulechów (Züllichau), Kurz-Blau in der Umgebung von Lubsko (Sommerfeld) und Blanker Traminer, Groß-Frankisch, Grün-Frankisch, Vogel-Frankisch, Ziegelrother und Lampertscher aus den Weinbergen um Krosno Odrzańskie (Crossen/Oder)?

Ja, ich kenne viele dieser Sorten, die übrigens unter zahlreichen anderen Bezeichnungen auftreten. Einen Teil davon habe ich in alten deutschen Weingärten identifiziert. Der rote Frankenwein ist der Süßbroth. Kurzroth und Kurzblau sind deutsche Bezeichnungen aus dem späten Mittelalter. Der Kurzroth ist als Roter Zierfahner aus Niederösterreich und Jugoslawien beschrieben und höchstwahrscheinlich identisch mit Peloursin Gris. Kurzblau sollte dem Peloursin Noir entsprechen, der in der Schweiz auch Blaue Thunerrebe genannt wird. Diese Sorten sind als extrem frostbeständig beschrieben und haben die strengsten Winter überlebt. Blanker Traminer ist der Weiße Traminer, Großfränkisch ist der Rauschling, im Südtirol auch Deutsche Trauben oder Weisser Lagrein genannt. Beides sind ebenfalls mittelalterliche Rebsorten, die traditionell in den winterkalten Gebieten der Alpenhöchtäler angebaut wurden, vermutlich wurden sie dort von den deutschsprachigen Walsern eingeführt, nach denen das Walsertal im Tirol und das Wallis in der Schweiz benannt sind. Ziegelrot sollte der Rote Zierfahner aus Mähren und Ungarn sein. Grünfränkisch kann sowohl Sylvaner als auch Sauvignon Blanc bedeuten. Lampertscher ist die Weiße Lambertraube, die aus Rumänien stammt. Ich habe sie kürzlich in der Ostschweiz als Hausstock gefunden. Die Vogelfränkische sollte die historische Vogeltraube aus der Steiermark sein, die aber verschollen ist. Insgesamt sind es frostharte Sorten, die auch strenge Winter überleben und von Mähren und Ungarn über Deutschland, Böhmen und Polen bis in die alpine Schweiz sowie in den französischen Alpen und im Jura verbreitet waren. Die Herkunft dieser frostharten Sorten dürfte in den Slowakischen und Ungarischen Karpaten liegen, von wo sie im Frühen Mittelalter nach Franken und weiter gegen Westen verbreitet wurden.

Poświęcenie winnicy

10 czerwca br., w godzinach popołudniowych, w Laskach koło Przełaz w województwie lubuskim miało miejsce poświęcenie nowozałożonej winnicy państwa **Schabikowskich**. Oprócz licznie zaproszonej rodziny, w uroczystości wzięli także udział przedstawiciele Polskiego Instytutu Winorośli i Wina oraz Zielonogórskiego Stowarzyszenia Winiarskiego.

Winnica ma około 30 arów. Nasadzenia to w większości łatwiejsze w uprawie mieszańce, następujących odmian: Seyval blanc, Jutrzenka, Muscat, Hiberna i Zenit, a na wina czerwone: Cabernet Cortis, Rondo i Regent. Winnica położona jest na wysokości około 100 m n.p.m., z kilkumetrowym spadkiem. Gleba mocno przepuszczalna z przewagą piasków. Planowane jest zwiększenie powierzchni, a równolegle, obok winnicy, powstaje gospodarstwo agroturystyczne z winiarnią. Po oficjalnych uroczystościach wzniesiono za pomyślność zbiorów winiarski toast „Jutrzenką” rocznik 2005 z Winnicy Golez.

(pk)

Przemysław Karwowski

Szlak winiarskiej tradycji

Wspólnie z władzami Zielonej Góry i urzędem wojewódzkiego konserwatora zabytków przystępujemy do wytyczenia i opracowania na obszarze miasta szlaku turystycznego, który pozwoli zapoznać się z obiektami ważnymi dla naszej winiarskiej tradycji. Oto pierwsza „przymiarka” do realizacji tego przedsięwzięcia. Czytelników prosimy o krytyczne opinie i własne propozycje winiarskiego szlaku.

Przebieg

Proponujemy za punkt początkowy obrać Muzeum Wina.

Trasa I

długa, spacerowa, z widokami na dawne wzgórze winne:

1. Muzeum Wina

Aleją Niepodległości, **nr 26: Winny motyw w dekoracji portalu**, ulicą Wyspiańskiego, **nr 10: Winny motyw w sztukatorskiej dekoracji fasady**, następnie ul. Staszica.

2. Dom Winiarski Meyera, ul. Zakręt 2. Ulicą Dolną i Waryńskiego.

3. Tzw. „Weinschloss”, ul. Piękna 20. Ulicą Lubuską.

4. Wieża Braniborska - punkt widokowy, ulicą Braniborską, Wrocławską i Słowackiego

5. Dom Winiarski, ul. Wrocławska 63

6. Dom Winiarski Försterów („Achtenvilla”) - punkt widokowy. Ulicą Aliny, Wodną

7. Piwnica Seydla

8. „Schillerhöhe” - teren przy ul. Struga, punkt widokowy

9. „Marien Kapelle” - kaplica przy ul. Aliny. Ulicą Słowackiego, Piwną, Botaniczną

10. Dawne Sanatorium Ampeloterapii, ul. Botaniczna 38 Ulicą Żurawią, Kilińskiego

11. Wzgórze Piastowskie, Kuria Biskupia, Koscheberg - punkt widokowy

12. Dom Winiarski Winklera, ul. Krasickiego 25 Ulicą Piastowską, Jaskółczą

13. Winiarnia Gremplera, ul. Moniuszki 16 Ulicą 1 Maja, Jedności

14. Wytwórnia Koniaków Raetscha (Luksusowa), ul. Jedności 59. Ulicą Wandy, Zamkową

15. Winiarnia Briegera, ul. Zamkowa 16

Plac Przy Gazowni, pl. Powstańców Wielkopolskich

16. Ratusz

Ulicą Żeromskiego, Hotel Śródmiejski - **plaskorzeźba na fasadzie**, Kupiecka, Wrocławska, nr 12 **elementy sztukatorskie na elewacji**.

17. „Engmanns Palais”, ul. Wrocławska 7

18. Wzgórze Winne, Palmiarnia, Dom Winiarski Gremplera

Ulicą Piłsudskiego, Pieniężnego do Muzeum Wina.

Adam Bagiński „Winne wzgórze”, akwarela, 2007

Trasa II

miejaska, krótka, może obejmować odcinek od Ratusza przez Wzgórze Winne, do Muzeum Wina. Także odwrotnie.

Wstępny kosztorys

Koszt tablicy na obiekcie ok. 400-500zł.

Koszt dużej tablicy ok. 1200 zł.

Koszt ławeczki ok. 1500 zł.

Koszt prospektu w jednym języku (nakład 10 tys. szt.) ok. 4000-5000 zł.

Planując ok. 15 tablic na obiektach, jeden prospekt, 2-3 ławeczki i dużą tablicę otrzymujemy:

7500 + 4500 + 5000 + 1200 = **18 200 zł.**

Księgi pamiątkowe Lubuskiej Wytwórni Win

W zbiorach Działu Winiarskiego Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze znajdują się trzy księgi pamiątkowe Lubuskiej Wytwórni Win w Zielonej Górze. Stanowią one ciekawe źródło do poznania opinii o zielonogórskim winie, o mieście, o Lubuskiej Wytwórni Win. Zdarzają się wpisy oficjalne, niemal urzędowe, dowcipne, a także co jest chyba nie do uniknięcia w takich sytuacjach - prostackie i wulgarne. Przeważają podziękowania za udzieloną gościnę. Liczne są także wpisy oficjalnych delegacji zagranicznych (m.in. z Czechosłowacji, NRD, ZSSR, Chin, Jugosławii). Dla celów niniejszego artykułu postanowiłem wybrać najbardziej reprezentatywne i najciekawsze fragmenty.

Pierwsza księga o wymiarach 24 x 33 cm zawiera wpisy z lat 1974-1976.

O wystawie rolniczej (w jej ramach prezentowane były również produkty L.W.W.)

Zielona Góra 10.09.74

Wystawa przygotowana pięknie i okazale, szkoda, że eksponaty można oglądać tylko na wystawach oraz w Baltonie.

Oprócz zaduchu jest wszystko wspaniale nie wykluczając przemilej pani, która wspaniale reklamuje swą wystawę winiarską. Bogatynia 15-09-74

Smakosze są nie tylko w NRD, Węgrzech, ZSRR ale także i u nas... wystawa niekiepska, zgodnie z Prawem Newtona przyciąga do ziemi. Z uznaniem uczniowie kl. II LO nr VII w Zielonej Górze

Podczas Winobrania staraliśmy się spróbować wszystkich napojów produkowanych przez Zielonogórską Wyt. Win, jednak po paru próbach z połową uczestników wycieczki mieliśmy trudności z odniesieniem do autokaru, a próbowaliśmy tylko trzy rodzaje. Stanowczo za dużo produkujecie gatunków. Pracownicy chłodni składowej w Szczecinie.

Druga księga o wymiarach 30 x 40 cm zawiera wpisy z lat 1980-1994.

W dniu 4. XII.1981 r. przedstawiciele Kierownictwa i członkowie Prezydium Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Spożywczego odwiedzili zakład pracy. Przekazujemy serdeczne pozdrowienia całej ZAŁODZE, życząc milej atmosfery w pracy i wyśmienitych wyników produkcyjnych w następnych okresach

Die Delegation der Bezirks-Leitung der SED in Cottbus wünscht den Werktätiger des Betriebes viel Erfolg beim weitere Ausbau der sozialistischen Gesellschaft...5.Mai 1982

W dniu dzisiejszym, to jest 7 kwietnia 1983 roku Zenon Grzegorzewski i Ludwik Bakalarz odwiedzili to sympatyczne miejsce - w roku kryzysu gospodarczego i stwierdzili, że są zakłady produkcyjne, które sprzyjają wyjściu z tego kryzysu i swymi produktami podnoszą na duchu nas Polaków, czego i innym zakładom życzymy.

Uczestnicy Obozu Naukowego Politechniki Łódzkiej składają serdeczne podziękowania za umożliwienie zwiedza-

nia Zakładu Winiarskiego oraz serdeczną atmosferę. Jednocześnie życzymy załodze zakładu, aby nie obniżali produkcji tego szlachetnego trunku. Zielona Góra 07.08.1984 r.

Z podziękowaniem za umożliwienie wizyty, zmieniającej całkowicie opinię nt. win produkowanych w naszym kraju. Główny Inspektorat PIR

Zielona Góra 6 październik 1993. Z żołnierskim pozdrowieniem, podziękowaniem za degustację wpisują się do pamięci potomnych oficerowie korpusu wojsk radio-technicznych, co potwierdzamy własnoręcznymi podpisami...

Trzecia z ksiąg pamiątkowych została zapisana w latach 1995-1998, a więc w okresie poprzedzającym ogłoszenie upadłości wytwórni.

C'était vraiment tres interessant, le vin etait PARFAIT et nous etions saouls comme des POLANAIS. Famille Daureigne. Zielona Góra le 11.08.95. (To było naprawdę bardzo interesujące, wino było DOSKONAŁE, a my upiliśmy się jak POLACY. Rodzina Daureigne).

We are impressed about the friendly town of Zielona Góra and her beautiful wines. The Twente-police delegation. April 4 1997

„Grünberger Ring” aus Hannover mit 26 Reiseteilnehmern besucht am 30 April 1997 die älteste deutsche Sekt-Kellerei Deutschlands. Wir danken für den schönen Empfang.

Ostatni wpis (sporządzony w języku hiszpańskim) pochodzi z 12 września 1998 r. Pewnego rodzaju symbolem jest fakt, że księga jest zapisana do połowy. Z procesem produkcji i z winami produkowanymi w L.W.W. zapoznały się podczas zwiedzania fabryki tysiące osób. Na obecnym pokoleniu winiarzy i badaczach dziejów mieszkańców miasta spoczywa obowiązek zachowania i popularyzowania winiarskiej tożsamości miasta. Od nas samych zależy również to, czy do dziejów winiarstwa w Zielonej Górze zostaną dopisane nowe karty.

Adam Bagiński „Stare winnice”, akwarela, 2007

**Masz winnicę?
Chcesz założyć?
Szukasz pomocy?**

Skorzystaj z bezpłatnych konsultacji!

Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej zaprasza przedstawicieli mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich firm do korzystania z bezpłatnego doradztwa w Punkcie Konsultacyjnym.

Kto może skorzystać z bezpłatnych konsultacji?

Odbiorcami usług Punktu Konsultacyjnego współfinansowanego z dotacji udzielonej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości są mikroprzedsiębiorcy oraz mali i średni przedsiębiorcy, różnych branż i profili działalności. Do skorzystania z naszych usług zapraszamy również firmy działające w branży produkcji rolnej, usług turystycznych czy gastronomii.

Jaki jest zakres pomocy?

Punkt Konsultacyjny przy Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej świadczy bezpłatne usługi informacyjne obejmujące zagadnienia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz programami i formami wsparcia przedsiębiorstw.

Każdy przedsiębiorca, pracownik czy osoba upoważniona do reprezentowania danej firmy może podczas spotkania z konsultantem otrzymać informacje oraz pakiety informacyjne z różnych zakresów prowadzenia działalności gospodarczej, m.in.:

- prawa, marketingu, finansów, podatków itp.,
- **dostępnych programów pomocy finansowanych z budżetu państwa, programu Phare, funduszy strukturalnych, innych dostępnych na rynku oraz zasad ubiegania się o dotację**
- dostępnej na rynku oferty finansowania zewnętrznego przez banki oraz inne instytucje finansowe fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeń kredytowych itp.,
- możliwości uzyskania bardziej złożonych usług w innych instytucjach.

Inwestujesz - pomyśl o dotacji

Punkt Konsultacyjny świadczy również usługi informacyjne w zakresie zasad przygotowywania wniosków o udzielenie dotacji w ramach programów pomocowych,

Mikroprzedsiębiorcy, mali oraz średni przedsiębiorcy dowiedzą się:

- z jakiego programu sfinansować planowane przedsięwzięcie z uwzględnieniem kolejnego okresu budżetowego Unii Europejskiej 2007-2013
- co można sfinansować w ramach danego programu dotacji,
- jakie są zasady wypełniania biznesplanu oraz wniosku o udzielenie dotacji,
- jakie są zasady wyboru akredytowanego wykonawcy usług czy dostawcy oraz
- jakie kryteria formalne i administracyjne należy spełnić przy ubieganiu się o wsparcie.

O nas

Od chwili powstania w 1991 r. misją Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej jest ochrona praw i reprezentowanie interesów zrzeszonych Członków wobec związków zawodowych pracowników, organów władzy i administracji państwowej, a także samorządu terytorialnego. Działając od kilkunastu lat na rzecz środowiska lubuskich przedsiębiorców, wspieramy, doradzamy, szkolimy i integrujemy naszych Członków. OPZL zrzesza firmy z całego województwa lubuskiego niezależnie od ich wielkości, branży w której działają czy rodzaju prowadzonej działalności (produkcja, handel, usługi). Firmy członkowskie obrazują pełen przekrój gospodarczy naszego regionu - dzięki nim Organizacja stanowi silną reprezentację interesów lubuskich przedsiębiorców wobec władz samorządowych, rządowych oraz innych podmiotów. Zainteresowanych zapraszamy na stronę www.opzl.pl.

Punkty Konsultacyjne Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej:

- **65-078 Zielona Góra**
ul. Bohaterów Westerplatte 23
tel. 068 322 10 62, 068 327 18 81
faks 068 327 18 81
e-mail: biuro@opzl.pl, www.opzl.pl

- **69-200 Sulęcín**
ul. E. Plater 4
tel. **095 755 32 51, 095 755 32 52** (centrala)
e-mail: sulecin@opzl.pl
czynny w godz. 11.00-15.00

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Wydanie dofinansowano ze środków Urzędu Miasta Zielona Góra

winiarz
ZIELONOGORSKI

Zielonogórskie Stowarzyszenie Winiarskie

Redaktor naczelny: Mirosław Kuleba

Sekretarz redakcji: Przemysław Karwowski

Adres redakcji: ul. Wyspiańskiego 40/9 · 65-036 Zielona Góra

tel. 068 324 17 27 · e-mail: kulebam@op.pl

www.winiarze.zgora.pl

Skład: iNC Dariusz Golczyk · pixel@post.pl